

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 1002

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 27 noiembrie 2018

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina	
LEGI ȘI DECRETE				
273.		polițistului, precum și pentru modificarea art. 7 alin. (2) din Legea nr. 364/2004 privind organizarea și funcționarea poliției judiciare	3–6	
		★		
		Opinie concurentă la Decizia Curții Constituționale nr. 304 din 4 mai 2017	7–9	
		★		
	2	Opinie concurentă la Decizia Curții Constituționale nr. 392 din 6 iunie 2017	10–13	
950.		ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE		
		128.	— Ordin al ministrului afacerilor interne pentru instituirea unor măsuri privind pregătirea personalului Ministerului Afacerilor Interne cu drept de conducere a autovehiculelor cu regim de circulație prioritară și pentru conducerea unor categorii de autovehicule de serviciu aflate în folosința instituției, precum și pentru modificarea Normativului privind asigurarea tehnică de autovehicule a structurilor Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Ordinul ministrului internelor și reformei administrative nr. 599/2008	13–15
	3	129.	— Ordin al ministrului afacerilor interne pentru abrogarea Ordinului ministrului administrației și internelor nr. 504/2003 privind examinarea medicală și testarea psihologică a conducătorilor de autovehicule cu atestat profesional (similari) angajați în Ministerul Afacerilor Interne	15
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE				
Decizia nr. 469 din 12 iulie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 22 alin. (7), art. 57 lit. b), art. 61 alin. (1) teza întâi, art. 62 alin. (2) și art. 78 alin. (1) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, în redactarea anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 81/2015 pentru modificarea și completarea Legii nr. 360/2002 privind Statutul				

LEGI ȘI DECRETE**PARLAMENTUL ROMÂNIEI**

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

pentru modificarea art. 2 din Legea nr. 175/2015 privind ratificarea celui de-al treilea Protocol adițional dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova, semnat la Chișinău la 10 decembrie 2013, la Acordul dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 milioane de euro acordat de România Republicii Moldova, semnat la București la 27 aprilie 2010

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Articolul 2 din Legea nr. 175/2015 privind ratificarea celui de-al treilea Protocol adițional dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova, semnat la Chișinău la 10 decembrie 2013, la Acordul dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 milioane de euro acordat de România Republicii Moldova, semnat la București la 27 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 8 iulie 2015, se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 2. — (1) Acceptorul privind finanțarea propunerilor de proiecte va fi acordat de autoritățile de coordonare națională în domeniul protecției mediului și schimbărilor climatice din România, respectiv Ministerul Apelor și Pădurilor, în calitate de autoritate de coordonare națională pentru proiectele din domeniul protecției mediului și schimbărilor climatice destinate adaptării la efectele schimbărilor climatice din punctul de vedere al apelor și pădurilor, și Ministerul Mediului, în calitate de autoritate de coordonare națională pentru celelalte proiecte din domeniul mediului și schimbărilor climatice destinate reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și/sau adaptării la efectele schimbărilor climatice.

(2) Alocarea financiară va fi realizată pe baza unui program anual de cooperare între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova în ceea ce privește proiectele din domeniul

protecției mediului și schimbărilor climatice, încheiat în baza Acordului.

(3) În baza Programului anual de cooperare între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova în ceea ce privește proiectele din domeniul protecției mediului și schimbărilor climatice, sumele necesare realizării proiectelor convenite se alocă prin transferuri de la bugetul autorităților de coordonare națională din România menționate la alin. (1) către bugetul autorității de coordonare națională în domeniul protecției mediului din Republica Moldova.

(4) Pentru proiectele din domeniul protecției mediului și schimbărilor climatice destinate adaptării la efectele schimbărilor climatice din punctul de vedere al apelor și pădurilor se alocă suma de 12.650.000 euro, iar pentru celelalte proiecte din domeniul mediului și schimbărilor climatice destinate reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și/sau adaptării la efectele schimbărilor climatice se alocă suma de 2.350.000 euro.

(5) Modul de gestionare a sumelor alocate proiectelor, precum și implementarea și monitorizarea acestor proiecte se stabilesc la propunerea autorităților publice centrale pentru protecția mediului, ape și păduri din România, prin hotărâre a Guvernului, în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
FLORIN IORDACHE

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
ADRIAN ȚUȚIUANU

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

privind promulgarea Legii pentru modificarea art. 2 din Legea nr. 175/2015 privind ratificarea celui de-al treilea Protocol adițional dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova, semnat la Chișinău la 10 decembrie 2013, la Acordul dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 milioane de euro acordat de România Republicii Moldova, semnat la București la 27 aprilie 2010

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru modificarea art. 2 din Legea nr. 175/2015 privind ratificarea celui de-al treilea Protocol adițional dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova, semnat la Chișinău la 10 decembrie 2013, la Acordul dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 milioane de euro acordat de România Republicii Moldova, semnat la București la 27 aprilie 2010, și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 22 noiembrie 2018.
Nr. 950.

D E C I Z I I A L E C U R Ţ I I C O N S T I T U Ţ I O N A L E

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

D E C I Z I A N r. 469

din 12 iulie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 22 alin. (7), art. 57 lit. b), art. 61 alin. (1) teza întâi, art. 62 alin. (2) și art. 78 alin. (1) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, în redactarea anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 81/2015 pentru modificarea și completarea Legii nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, precum și pentru modificarea art. 7 alin. (2) din Legea nr. 364/2004 privind organizarea și funcționarea poliției judiciare

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Cătălina Turcu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Loredana Veisa.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 22 alin. (7), art. 57 lit. b), art. 61 alin. (1) teza întâi, art. 62 alin. (2) și art. 78 alin. (1) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, excepție ridicată de Ionică Dajboc, în Dosarul nr. 415/121/2014* al Curții de Apel Galați — Secția contencios administrativ și fiscal, și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.127D/2016.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 22 alin. (7), art. 57 lit. b), art. 61 alin. (1) teza întâi și art. 62 alin. (2) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, ca neîntemeiată, făcând referire la Decizia Curții Constituționale

nr. 653 din 17 octombrie 2017. Cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 78 alin. (1) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului apreciază că se impune respingerea, ca devenită inadmisibilă, deoarece, prin Decizia nr. 244 din 19 aprilie 2016, Curtea a admis această excepție și a constatat că prevederile art. 78 alin. (1) din Legea nr. 360/2002 sunt neconstituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 26 mai 2016, pronunțată în Dosarul nr. 415/121/2014*, **Curtea de Apel Galați — Secția contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 22 alin. (7), art. 57 lit. b), art. 61 alin. (1) teza întâi, art. 62 alin. (2) și art. 78 alin. (1) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului.** Excepția a fost ridicată de Ionică Dajboc într-o cauză având ca obiect anularea dispoziției prin care a fost sancționat cu trecerea într-o funcție inferioară, repunerea sa în funcția deținută anterior și obligarea la restituirea drepturilor salariale.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate,** autorul arată, referitor la critica de neconstituționalitate a art. 22 alin. (7) din Legea nr. 360/2002, că sunt încălcate prevederile constituționale ale art. 73 alin. (3) lit. j), deoarece textul criticat nu numai că nu reglementează competența materială și funcțională a persoanelor îndreptățite să emită actele de încetare a raporturilor de serviciu ale polițistului, ci delegă acest atribut normativ, ce ține de domeniul legii organice, ministrului de resort, care este abilitat să emită ordine. Consecința imediată a acestei delegări neconstituționale este reprezentată, în plan juridic, de încălcarea obligației de respectare a supremației Constituției și a legilor. Așadar, ca urmare a acestor „delegări neconstituționale” de a emite ordine în domenii ce țin de esența legii organice, ministrul de resort a emis Ordinul nr. 600/2005, nepublicat, făcând iluzoriu dreptul la apărare. În acest context, autorul invocă considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 392 din 2 iulie 2014.

6. Cu privire la critica de neconstituționalitate a art. 57 lit. b) din Legea nr. 360/2002, autorul apreciază, în esență, că, fiind vorba de o normă de incriminare a unei abateri disciplinare, textul nu conferă claritatea și previzibilitatea specifică unei norme de incriminare reglementate printr-o lege organică. De asemenea, se susține că polițistul aflat pe o funcție de execuție este transformat într-un simplu executant, consecința acestui fapt fiind lezarea drepturilor acestuia. Totodată, textul este lipsit de claritate, întrucât nu prevede dacă dispoziția primită de la șef trebuie să fie dată în scris și care sunt autoritățile abilitate să dea dispoziții polițistului.

7. Referitor la critica de neconstituționalitate a art. 61 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 360/2002, autorul apreciază că textul este lipsit de claritate și precizie, deoarece nu prevede modalitatea în care polițistul ia la cunoștință de sancțiunea disciplinară, respectiv textul nu prevede obligația angajatorului de a-i comunica efectiv celui sancționat dispoziția de sancționare. De asemenea, autorul susține că, pe fondul neclarității textului contestat, angajatorul nu a comunicat decizia de sancționare, ci doar o adresă în care se menționau sancțiunea aplicată și motivele avute în vedere. Prin urmare, se susține că lipsa obligației comunicării și necomunicarea efectivă a deciziei de sancționare limitează dreptul la apărare al celui sancționat, drept ce presupune și posibilitatea de a contesta atât condițiile de formă și de fond ale deciziei de sancționare, cât și temeinicia actului de sancționare.

8. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate a art. 62 alin. (2) din Legea nr. 360/2002, autorul consideră că textul criticat nu oferă niciun fel de criteriu clar și previzibil privind organizarea, funcționarea și procedura după care își desfășoară activitatea Consiliul de disciplină. Aceste aspecte duc, în opinia autorului, la încălcarea principiului separației puterilor în stat,

întrucât executivul edictează norme ce intră în atributul puterii legislative. De asemenea, se susține că textul de lege criticat nu definește noțiunea de „unitate de poliție”, respectiv dacă această sintagmă se referă și la polițiile orășenești și municipale sau numai la inspectoratele de poliție județene.

9. În final, autorul apreciază că art. 78 alin. (1) din Legea nr. 360/2002 este neconstituțional, întrucât nu se pot reglementa prin ordine ale ministrului de resort nașterea, modificarea și stingerea raportului de serviciu al polițistului, ci numai prin lege organică.

10. **Curtea de Apel Galați — Secția contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

11. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

12. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate a prevederilor legale criticate este neîntemeiată, făcând referire la jurisprudența Curții în materie.

13. **Avocatul Poporului** apreciază că art. 57 lit. b), art. 61 alin. (1) teza întâi și art. 62 alin. (2) din Legea nr. 360/2006 sunt constituționale, făcând referire la punctele de vedere reținute în deciziile Curții Constituționale nr. 1.146 din 4 decembrie 2007 și nr. 539 din 12 iulie 2016, iar dispozițiile art. 22 alin. (7) și art. 78 alin. (1) din Legea nr. 360/2006 sunt neconstituționale, cu privire la acestea transmițând punctul său de vedere în mai multe dosare ale Curții Constituționale, cum ar fi, spre exemplu, dosarele nr. 1.183D/2015, nr. 925D/2015, nr. 91D/2016.

14. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

15. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

16. **Obiectul excepției de neconstituționalitate,** prin raportare la data emiterii deciziei de sancționare, îl constituie dispozițiile art. 22 alin. (7), art. 57 lit. b), art. 61 alin. (1) teza întâi, art. 62 alin. (2) și ale art. 78 alin. (1) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, în redactarea anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 81/2015 pentru modificarea și completarea Legii nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, precum și pentru modificarea art. 7 alin. (2) din Legea nr. 364/2004 privind organizarea și funcționarea poliției judiciare, având următorul cuprins:

— Art. 22 alin. (7): „*Competențele emiterii actelor administrative privind nașterea, modificarea, suspendarea și încetarea raportului de serviciu al polițistului se stabilesc prin ordin al ministrului administrației și internelor, în condițiile legii.*”;

— Art. 57: „*Constituie abateri disciplinare, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să fie considerate infracțiuni, următoarele fapte săvârșite de polițist, comise cu vinovăție: [...]*”

b) *neglijența manifestată în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu sau a dispozițiilor primite de la șefii ierarhici sau de la autoritățile anume abilitate de lege;*”;

— Art. 61 alin. (1) teza întâi: „*Polițistul poate contesta sancțiunea disciplinară, în termen de 5 zile de la luarea la cunoștință, șefului ierarhic superior celui care a aplicat sancțiunea [...]*”;

— Art. 62 alin. (2): „*Consiliile de disciplină se constituie și funcționează pe lângă șefii unităților de poliție și au caracter consultativ*”;

— Art. 78 alin. (1): „*Procedura și cazurile de modificare și/sau suspendare a raporturilor de serviciu ale polițistului se stabilesc prin ordin al ministrului administrației și internelor.*”

17. Curtea reține că, ulterior învestirii instanței, dispozițiile art. 61 alin. (1) și art. 62 alin. (2) din Legea nr. 360/2002 au fost modificate prin art. 1 pct. 8 și 9 din Legea nr. 81/2015 pentru modificarea și completarea Legii nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, precum și pentru modificarea art. 7 alin. (2) din Legea nr. 364/2004 privind organizarea și funcționarea poliției judiciare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 266 din 21 aprilie 2015. De asemenea, art. 78 alin. (1) din același act normativ a fost abrogat prin art. 1 pct. 28 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 459 din 21 iunie 2016.

18. Curtea constată că dispozițiile criticate continuă să își producă efectele juridice în cauza dedusă judecării, astfel încât pot fi supuse controlului de constituționalitate, potrivit Deciziei nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, prin care Curtea Constituțională a statuat că sintagma „*in vigoare*” din cuprinsul dispozițiilor art. 29 alin. (1) și ale art. 31 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 este constituțională în măsura în care se interpretează în sensul că sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare.

19. În opinia autorului excepției, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (3), (4) și (5) referitor la statul de drept, principiul separației și echilibrului puterilor în stat și principiului calității actelor normative, art. 11 alin. (1) și (2) privind dreptul internațional și dreptul intern, art. 24 alin. (1) care consacră dreptul la apărare, art. 73 alin. (3) lit. j) și p) referitor la domeniile legii organice, art. 118 alin. (2) privind forțele armate și art. 148 alin. (2) și (4) referitor la integrarea în Uniunea Europeană. De asemenea, se invocă art. 7 pct. 1 privind principiul legalității incriminării și pedepsei, „*nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*”, și art. 8, referitor la dreptul la respectarea vieții private și de familie, din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

20. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă cu privire la critica privind încălcarea dispozițiilor art. 22 alin. (7) din Legea nr. 360/2002 că motivarea autorului se referă doar la încălcarea art. 73 alin. (3) lit. j) din Legea fundamentală, deși sunt indicate și dispozițiile art. 1 alin. (1)—(5), art. 24 alin. (1), art. 73 alin. (3) lit. p), art. 118 alin. (2) și art. 148 alin. (2) și (4) din Constituție. Prin urmare, având în vedere că instanța de contencios constituțional nu se poate substitui autorului excepției în ce privește motivarea acesteia, Curtea va analiza excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 22 alin. (7) din Legea nr. 360/2002, prin raportare la cele ale art. 73 alin. (3) lit. j) din Legea fundamentală.

21. Curtea constată că asupra unor critici similare celor formulate în prezenta cauză s-a pronunțat prin Decizia nr. 653 din 17 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1002 din 18 decembrie 2017.

22. Curtea a reținut, cu acel prilej, că nu pot fi reținute motivele invocate de autorul excepției, respectiv cele pe care s-a fundamentat Decizia Curții Constituționale nr. 392 din 2 iulie 2014, referitoare la încălcarea textului din Constituție anterferit.

23. Astfel, Curtea a observat că, prin deciziile nr. 392 din 2 iulie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 667 din 11 septembrie 2014, nr. 637 din 13 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 906 din 8 decembrie 2015, nr. 172 din 24 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 315 din 25 aprilie 2016, și nr. 244 din 19 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 469 din 23 iunie 2016, a constatat

neconstituționalitatea unor texte din Legea nr. 360/2002 care permiteau delegarea reglementării unor „*elemente esențiale*” referitoare la încheierea, executarea, modificarea, suspendarea și încetarea raportului de serviciu al polițistului, funcționar public cu statut special, către ministrul de resort care era abilitat să adopte ordine. Din analiza art. 22 alin. (7) din Legea nr. 360/2002, Curtea a reținut că termenul „*competențe*” are înțelesul de „*persoană competentă*” să-și exercite atribuțiile. De asemenea, Curtea a statuat că desemnarea prin ordin a persoanelor competente să decidă asupra punerii la dispoziție nu constituie un „*element esențial*” în ce privește modificarea raportului juridic de serviciu al polițistului, în sensul celor reținute de aceasta în jurisprudența sa, și că aceste aspecte pot fi reglementate prin ordin al ministrului, cu respectarea art. 77 și 78 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010 (a se vedea, în acest sens, paragraful 33 din Decizia nr. 653 din 17 octombrie 2017).

24. Referitor la critica de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 57 lit. b), art. 61 alin. (1) teza întâi și art. 62 alin. (2) din Legea nr. 360/2002 prin raportare la art. 1 alin. (3)—(5), art. 11 alin. (1) și (2), art. 7 pct. 1 și art. 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Curtea a constatat că aceste texte prevăd faptele săvârșite de polițist ce constituie abateri disciplinare, procedura și termenul în care polițistul poate contesta sancțiunea disciplinară și modul de constituire și funcționare a consiliilor de disciplină.

25. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate a tuturor acestor norme, formulată din perspectiva unei lipse de claritate și previzibilitate, Curtea a constatat că aceasta nu poate fi reținută. Astfel, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale referitoare la art. 1 alin. (5) din Constituție, una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative (Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 19 februarie 2014, paragraful 225). În acest sens, Curtea a constatat că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de clar și precis pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate — care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist — să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală, iar o anumită suplețe poate fi de dorit, suplețe care nu afectează însă previzibilitatea legii (a se vedea în acest sens Decizia Curții Constituționale nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, Decizia Curții Constituționale nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011, Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, sau Decizia nr. 447 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 674 din 1 noiembrie 2013).

26. Or, Curtea a constatat că dispozițiile de lege criticate prevăd suficient de clar că neglijența manifestată de polițist în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu sau a dispozițiilor permise de la șefii ierarhici sau de la autoritățile anume abilitate de lege constituie abatere disciplinară, iar sancțiunea disciplinară poate fi contestată, în termen de 5 zile de la luarea la cunoștință de către polițist, șefului ierarhic superior celui care a aplicat sancțiunea. Prevederile legale mai sus amintite reglementează și modul de constituire și funcționare a consiliilor de disciplină. Ca atare, dispozițiile art. 57 lit. b), art. 61 alin. (1) și art. 62 alin. (2) din Legea nr. 360/2002 au un conținut normativ clar și precis, pentru a putea fi aplicate, și oferă suficiente repere pentru ca destinatarul acestora să înțeleagă sensul lor, să își adapteze conduita și să aibă reprezentarea corectă a derulării procedurii disciplinare.

27. Cu privire la susținerea potrivit căreia art. 62 alin. (2) din Legea nr. 360/2002 nu definește noțiunea de „unitate de poliție”, Curtea a reținut că, potrivit art. 5 din Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 25 aprilie 2014, Poliția Română are următoarea structură organizatorică: Inspectoratul General al Poliției Române; unități teritoriale aflate în subordinea Inspectoratului General al Poliției Române, Direcția generală de poliție a municipiului București și inspectoratele județene de poliție; instituții de învățământ pentru formarea și pregătirea continuă a personalului; alte unități necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor specifice poliției, înființate potrivit legii. În sensul art. 7 și 8 din Legea nr. 218/2002, Inspectoratul General al Poliției Române este unitatea centrală a poliției, cu personalitate juridică și competență teritorială generală, care conduce, îndrumă și controlează activitatea unităților de poliție subordonate, și este condus de un inspector general, cu rang de secretar de stat. Referitor la unitățile teritoriale din subordinea Inspectoratului General al Poliției Române, Legea nr. 218/2002, în capitolul II: *Organizare și funcționare — secțiunea a 2-a*, prevede că în municipiul București se organizează și funcționează, ca unitate cu personalitate juridică, Direcția generală de poliție a municipiului București, condusă de un director general, ajutat de adjuncți. În cadrul acesteia se organizează și funcționează unități de poliție ale sectoarelor, corespunzând organizării administrativ-teritoriale a acestuia. În cadrul sectoarelor se organizează și funcționează secții de poliție. Totodată, în județe se organizează și funcționează, ca unități cu personalitate juridică, inspectorate de poliție, conduse de un inspector-șef, ajutat de adjuncți. În municipii și orașe funcționează poliții municipale și orașenești, iar în comune, posturi de poliție. În funcție de întinderea teritoriului, numărul populației, de numărul și importanța obiectivelor economice, sociale și politice, în municipii pot fi înființate secții de poliție, iar în comunele cu sate și cătune dispersate pot fi înființate birouri de poliție. În urma acestei analize rezultă că noțiunea de „unitate de poliție” este definită în cuprinsul Legii nr. 218/2002, astfel că urmează a fi respinsă critica privind neclaritatea prevederilor art. 62 alin. (2) din Legea nr. 360/2002 (a se vedea în acest sens paragrafele 34—37 din Decizia nr. 653 din 17 octombrie 2017).

28. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a schimba jurisprudența Curții Constituționale, soluția și

considerentele deciziei menționate își mențin valabilitatea și în prezenta cauză.

29. Referitor la critica de neconstituționalitate a art. 78 alin. (1) din Legea nr. 360/2002, Curtea reține că, prin Decizia nr. 244 din 19 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 469 din 23 iunie 2016, a constatat neconstituționalitatea acestor dispoziții de lege. Curtea a reținut, în esență, că, potrivit art. 2 alin. (1) din Ordinul ministrului afacerilor interne nr. 298/2011, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 929 din 28 decembrie 2011, raporturile de serviciu ale polițiștilor se pot modifica prin: delegare, detașare, participare la misiuni internaționale, transfer, mutare, împuternicire pe o funcție de conducere și punere la dispoziție, și că elemente esențiale care conturează statutul profesiei de polițist sunt date în competența ministrului afacerilor interne care, prin acte administrative cu o putere juridică inferioară legii, este abilitat să reglementeze procedura și cazurile de modificare și/sau suspendare a raporturilor de serviciu ale polițistului, ceea ce aduce atingere dispozițiilor art. 1 alin. (4) și (5) și art. 73 alin. (3) lit. j) din Constituție.

30. Având în vedere dispozițiile art. 29 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, potrivit căreia „Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale”, și reținând că decizia de admitere a fost publicată la data de 23 iunie 2016, iar încheierea de sesizare a instanței de contencios constituțional în prezenta cauză este din data de 26 mai 2016, urmează a se respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 78 alin. (1) din Legea nr. 360/2002, ca devenită inadmisibilă.

31. În aceste condiții, potrivit jurisprudenței Curții, în temeiul Deciziei nr. 244 din 19 aprilie 2016, prezenta decizie poate constitui motiv de revizuire, conform art. 509 alin. (1) pct. 11 din Codul de procedură civilă (a se vedea în acest sens Decizia nr. 22 din 21 ianuarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 162 din 9 martie 2015, paragraful 18, Decizia nr. 866 din 10 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 1 februarie 2016, paragrafele 19—23, sau Decizia nr. 365 din 2 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 643 din 22 august 2016, paragraful 40).

32. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ionică Dajboc în Dosarul nr. 415/121/2014* al Curții de Apel Galați — Secția contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art. 22 alin. (7), art. 57 lit. b), art. 61 alin. (1) teză întâi și art. 62 alin. (2) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, în redactarea anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 81/2015 pentru modificarea și completarea Legii nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, precum și pentru modificarea art. 7 alin. (2) din Legea nr. 364/2004 privind organizarea și funcționarea poliției judiciare sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 78 alin. (1) din Legea nr. 360/2002 privind Statutul polițistului, excepție ridicată de același autor, în același dosar, al aceleiași instanțe.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Galați — Secția contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 12 iulie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Cătălina Turcu

OPINIE CONCURRENTĂ

la Decizia Curții Constituționale nr. 304 din 4 mai 2017*)

Deși împărtășim soluția de respingere ca inadmisibilă a excepției de neconstituționalitate pronunțată de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 304 din 4 mai 2017, considerăm că motivarea acesteia trebuia să se limiteze strict la susținerea acestui dispozitiv, **având în vedere regimul juridic al cauzelor de inadmisibilitate**, precum și specificul efectelor juridice ale deciziilor Curții Constituționale, astfel cum vom arăta în ceea ce urmează.

*

1. Regimul juridic al cauzelor de inadmisibilitate cu specială referire la prezenta cauză

1. Aspecte generale

Cauzele de inadmisibilitate sunt motive legale ce împiedică declanșarea sau extinderea procedurii de control a constituționalității legilor. Fie că sunt reglementate expres de lege, fie că sunt stabilite pe cale jurisprudențială, cauzele de inadmisibilitate au caracter imperativ. Ca urmare, Curtea trebuie să procedeze în mod obligatoriu la examinarea admisibilității sesizărilor care îi sunt adresate, ca etapă prealabilă examinării fondului lor, iar în situația în care identifică existența unei astfel de cauze, să procedeze la respingerea sesizării ca inadmisibilă. Aceasta cu atât mai mult atunci când este vorba despre întinderea competenței Curții Constituționale, asupra căreia numai Curtea poate să decidă. În această privință, **cauzele de inadmisibilitate se constituie într-un veritabil instrument de autolimitare, menit să mențină Curtea Constituțională în granițele rolului său constituțional, și să o ferească de orice implicare în dispute străine de realizarea acestuia.**¹

2. Caracterul atipic al considerentelor prezentei decizii de inadmisibilitate

În prezenta cauză, Curtea Constituțională a examinat criticile formulate de Avocatul Poporului, conchizând în mod corect, cu privire la fiecare dintre acestea, că nu sunt de competența sa, ci a altor autorități publice. Suntem de acord cu concluziile astfel enunțate.

Distinct însă de considerentele care explică lipsa de competență a Curții în raport cu criticile autorului excepției, adică distinct de acele considerente care susțin dispozitivul de inadmisibilitate, **Curtea a mai reținut și alte considerente, care nu își găsesc locul în cadrul unei decizii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca inadmisibilă. Aceste considerente, la care ne vom referi punctual în continuare, nu au legătură cu dispozitivul deciziei și tind să acrediteze un regim juridic al deciziilor de inadmisibilitate, regim fără suport constituțional și legal.**

3. Lipsa de coerență legislativă a cărei constatare excedează competenței Curții Constituționale. Considerente care obligă însă autoritățile competente să „unifice” legislația în materie

Astfel, cu privire la **prima critică** a Avocatului Poporului, constând în compararea condițiilor necesar a fi întrunite pentru accederea la funcțiile sau demnitățile publice din cadrul celor trei puteri ale statului, **Curtea a statuat în mod corect că vizează o pretinsă lipsă de coerență legislativă, aspect care**

intră în competența Parlamentului și a Consiliului Legislativ, iar nu a Curții Constituționale. Totodată însă, la paragraful 28, Curtea renunță la exprimarea sub semnul ipoteticului, reținând ritos că „*nu ne aflăm în prezența unei chestiuni de constituționalitate, ci a unei simple contrarietăți între norme legale din același domeniu.*” **Așadar, chiar dacă afirmă în mod corect că nu este competentă să controleze pretinsa lipsă de coerență legislativă, Curtea constată existența unei „contrarietăți”, stabilind obligația Parlamentului și Consiliului Legislativ de a „unifica legislația” în materie (finalul paragrafului 27).** Mai mult, la finalul paragrafului 28, Curtea stabilește obligația Parlamentului de a realiza „o corelare necesară între condițiile de acces în funcția de membru al Guvernului și cea de membru al Parlamentului”, **reținând faptul că „cele două funcții devin incompatibile prin efectul unei legislații infraconstituționale, în sensul că legea impune condiții suplimentare care le face de jure incompatibile de a fi exercitate simultan.”**

Or, **astfel de considerente nu susțin dispozitivul de inadmisibilitate, ci ar fi susținut o eventuală decizie de admitere a excepției de neconstituționalitate.** Numai în situația în care, declarându-se competentă, Curtea ar fi constatat o incoerență legislativă contrară normelor constituționale, așadar ar fi constatat o încălcare a Constituției, ar fi putut reține obligația autorităților menționate, **impusă de art. 147 alin. (4) din Constituție (iar nu de Curtea Constituțională), de a pune în acord normele neconstituționale cu prevederile Legii fundamentale în sensul precizat de Curte.**

Ca urmare, aceste considerente nu ar fi trebuit să se regăsească, în această redactare, în prezenta decizie. Curtea nu poate impune obligații unor autorități publice câtă vreme ea însăși, în cuprinsul aceleiași decizii, a constatat că nu este competentă să o facă. În plus, **astfel de considerente nu ar fi putut susține nici măcar o decizie de admitere a excepției de neconstituționalitate, întrucât se bazează pe o premisă greșită, și anume că funcțiile de membru al Guvernului și cea de parlamentar ar trebui exercitate simultan, în toate cazurile, ceea ar impune, în mod firesc, compatibilitatea condițiilor de acces în privința lor.** Altfel spus, Curtea se raportează la un Guvern alcătuit numai din miniștri care au calitatea de parlamentar. Or, Constituția stabilește doar o posibilitate în acest sens, iar nu o condiție/obligație de a ocupa simultan cele două demnități publice [art. 71 alin. (2) și art. 105 alin. (1) din Constituție].

4. Interpretarea și aplicarea legii excedează competenței Curții Constituționale. Considerente prin care însă Curtea, coroborând normele criticate cu cele ale Codului penal, stabilește o interpretare obligatorie a acestora.

Cu privire la a doua critică formulată de Avocatul Poporului, vizând o lipsă de previzibilitate a sintagmei criticate deduse judecății, **Curtea reține în mod corect că aceasta este o problemă de interpretare și aplicare a legii (paragraful 30), subsumând-o aceluiași cauze de inadmisibilitate ce vizează lipsa sa de competență.** În continuare însă, pe parcursul

*) Opinie concurentă la Decizia nr. 304, transmisă de Curtea Constituțională prin Adresa nr. 9.675 din 21 noiembrie 2018 ulterior publicării deciziei în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 520 din 5 iulie 2017.

¹ A se vedea opinii în același sens exprimate de judecătorii ai Curții Constituționale, de exemplu, prof. univ. dr. Mona Maria Pivniceru, prof. univ. dr. Tudorel Toader, opinie concurentă la Decizia Curții Constituționale nr. 548 din 15 iulie 2015.

paragrafelor 30—38, Curtea realizează interpretarea obligatorie a normei criticate, cu raportare la art. 4, art. 152 alin. (1) și, respectiv, art. 165—171 din Codul penal, conchizând că „sintagma «nu au suferit condamnări penale» încetează să mai constituie o interdicție la dobândirea calității de membru al Guvernului în ceea ce privește persoanele care cad sub incidența/sunt beneficiare ale unei legi de dezincriminare sau de amnistie sau care au fost reabilitate printr-o hotărâre judecătorească definitivă, persoane cu privire la care condamnarea penală încetează să mai producă efectele extrapenale prevăzute de lege.” Mai mult, Curtea subliniază că orice altă interpretare dată sintagmei în cauză „ar fi contrară literei și spiritului Constituției” (paragraful 37), realizând în continuare un veritabil test de proporționalitate (paragraful 38) menit să susțină neconstituționalitatea sintagmei criticate, într-o altă interpretare decât cea conferită, cu caracter obligatoriu, de însăși Curtea Constituțională.

Or, astfel de considerente nu își au locul într-o decizie de inadmisibilitate, ci eventual într-o decizie de admitere a excepției de neconstituționalitate, în care Curtea ar fi putut stabili interpretarea constituțională a sintagmei criticate, eliminând-o pe cea contrară Constituției. Cât privește, în sine, tezele cuprinse în aceste considerente, considerăm că nu pot fi primite. În opinia noastră, nu suntem nici în prezența unei lipse de coerență legislativă și nici în prezența unei norme lipsite de claritate. Dacă ar fi fost astfel, Curtea Constituțională ar fi admis excepția de neconstituționalitate, întrucât ambele critici antamează aspecte ale principiului securității juridice. Curtea Constituțională a reținut însă că este vorba strict de legiferare (adică de opțiunea legiuitorului în privința unei soluții legislative), respectiv de interpretare și aplicare a legii criticate. Iar autoritățile chemate să interpreteze și să aplice sintagma criticată trebuie să realizeze aceste operațiuni cu respectarea principiilor legalității și loialității constituționale. Ele trebuie să aibă în vedere rațiunea reglementării, și anume asigurarea integrității persoanei care ocupă funcția de membru al Guvernului, nevoia de a asigura protecția prestigiului funcției de demnitate publică, în considerarea specificului acestei funcții, diferită de cele de demnitate publică alese. Or, săvârșirea unei fapte penale pentru care există sau a existat o condamnare definitivă plasează prin ea însăși persoana în cauză în afara cadrului legal de exercitare a funcției, descalificând-o pe aceasta din punct de vedere legal și moral pentru ocuparea unei astfel de demnități (a se vedea, *mutatis mutandis*, Decizia nr. 536 din 6 iulie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 730 din 21 septembrie 2016, Decizia nr. 654 din 8 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 68 din 26 ianuarie 2017). Așa fiind, nu prezintă relevanță distincția referitoare la forma de vinovăție cu care a fost săvârșită infracțiunea. Tot astfel, prezumția de bunăcredință și de loialitate în exercitarea unei asemenea demnități publice au fost practic desființate ca efect al hotărârii de condamnare, așa încât, indiferent dacă o astfel de persoană a fost reabilitată, nu i se mai poate încredința exercițiul autorității publice. Conceptul „statului de drept” consacrat de art. 1 alin. (3) din Constituție presupune capacitatea statului de a crea mijloacele pentru a spori încrederea cetățenilor în instituțiile și autoritățile publice. Aceasta presupune obligația statului de a impune standarde etice și profesionale, în special celor chemați să îndeplinească

activități ori servicii de interes public și cu atât mai mult celor care înfăptuiesc acte de autoritate publică.

Cu privire la instituția reabilitării observăm că a fost creată pentru a încuraja comportamentul licit pentru viitor, pentru ștergerea unui trecut nedemn și pentru obținerea unui statut de încredere și demnitate în relațiile cu ceilalți membri ai societății. Reabilitarea, atât cea de drept, cât și cea judecătorească, nu șterge condamnarea. Aceasta rămâne o realitate judiciară ce nu poate fi desființată decât în cazul admiterii unei căi de atac extraordinare prin care s-ar recunoaște nevinovăția celui condamnat. **Reabilitarea, ca și amnistia, prescripția și alte cauze care înlătură aplicarea, executarea și consecințele pedepsei, reprezintă o renunțare din partea societății (statului) — pentru rațiuni conforme scopului represiunii — la măsurile de precauție luate față de fostul condamnat. Aceasta nu înseamnă însă și îndreptățirea de a ocupa funcții de demnitate publică, unde exigențele de integritate trebuie aplicate în cel mai înalt grad.**

**

II. Obligativitatea *erga omnes* a deciziilor Curții Constituționale, în unitatea dată de considerentele și dispozitivul acestora

Considerăm că se impun, în context, o serie de precizări referitoare la efectele deciziilor Curții Constituționale, din perspectiva atipicului considerentelor prezentei decizii de inadmisibilitate și a forței juridice pe care Curtea le-o acreditează, prin inserarea, în finalul deciziei, a sublinierii caracterului obligatoriu atât al dispozitivului, cât și al considerentelor deciziilor sale (paragraful 44).

Astfel, potrivit art. 147 alin. (4) din Constituția României: „Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României. De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor”.

Într-o jurisprudență constantă, începând cu Decizia Plenumului Curții Constituționale nr. 1/1995², Curtea a statuat că puterea de lucru judecat ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta³. În consecință — a reținut Curtea —, atât Parlamentul, cât și Guvernul, respectiv autoritățile și instituțiile publice trebuie să respecte întru totul atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor pe care Curtea Constituțională le pronunță.

Referindu-se la obligativitatea, deopotrivă, a considerentelor cuprinse în deciziile sale, Curtea a avut mereu în vedere în mod evident acele considerente care, în înlănțuirea logicii argumentării, realizează fundamentarea dispozitivului deciziei Curții, pentru că numai despre acelea se poate susține că „sprijină” dispozitivul. Această circumstanțiere lipsește din paragraful 44 al prezentei decizii, acreditându-se astfel ideea falsă că toate considerentele cuprinse în decizie ar fi obligatorii.

Or, abordând problematica precedentului judiciar, respectiv a forței obligatorii a acestuia (cum este și cazul deciziilor Curții Constituționale), și doctrina⁴ subliniază că ar fi greșit să concluzionăm că tot ceea ce conține o decizie are o pondere egală. Opinia tradițională este că trebuie realizată diferența între *ratio decidendi* al unei hotărâri a instanței, adică parte obligatorie („considerentele care susțin dispozitivul”, în sensul jurisprudenței constante a Curții Constituționale), și *obiter dicta*, adică partea fără caracter obligatoriu, cuprinzând remarci, opinii, aspecte care nu susțin prin ele însele dispozitivul.

² Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 16 din 26 ianuarie 1995.

³ De exemplu, Decizia nr. 196/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 231 din 22 aprilie 2013, Decizia nr. 163/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 4 aprilie 2013, Decizia nr. 102/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 208 din 12 aprilie 2013, Decizia nr. 1.039/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 61 din 29 ianuarie 2013, Decizia nr. 536/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 482 din 7 iulie 2011, Decizia nr. 414/2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 4 mai 2010, Decizia nr. 415/2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 294 din 5 mai 2010.

⁴ Ian McLeod, *Ratio Decidendi and Obiter Dictum*, **Macmillan Law Masters**, pp. 137—152, https://link.springer.com/chapter/10.1007%2F978-1-349-14289-7_10

Au putere obligatorie și considerentele, atunci când sunt avute în vedere acele considerente în lipsa cărora nu ar fi posibilă înțelegerea dispozitivului hotărârii. Doctrina și practica judiciară au statuat că acest tip de considerente reprezintă considerente decisive, adică acelea care constituie susținerea necesară a dispozitivului, făcând corp comun cu acesta. Cu alte cuvinte, sunt obligatorii considerentele unei hotărâri judecătorești care constituie susținerea necesară a dispozitivului, făcând corp comun cu acesta, iar nu cele care excedează acestui dispozitiv, cu atât mai puțin cele care, precum în prezenta decizie, îl contrazic.

De principiu, ținând seama de faptul că deciziile Curții Constituționale se adresează tuturor destinatarilor normelor juridice, indiferent de pregătirea juridică, la pronunțarea și redactarea oricărei decizii, este necesar ca instanța de contencios constituțional să realizeze o cât mai clară „legătură” între considerente și dispozitiv, cu evidențierea considerentelor obligatorii și a eventualelor considerente *obiter dicta*, care nu au forță juridică obligatorie. Curtea trebuie să se poziționeze, deopotrivă, în postura destinatarilor deciziei, cerințele de claritate și precizie, pe care însăși Curtea le-a dezvoltat în aplicarea principiului securității juridice, fiindu-i deopotrivă aplicabile. Motivarea clară, accesibilă, coerența și logica argumentării, înlănțuirea considerentelor care susțin dispozitivul și care devin, deopotrivă cu acesta, obligatorii — sunt imperative pe care Curtea trebuie să le aibă în vedere, pentru a evita situații în care chiar actele sale să devină subiect de interpretări divergente. În plus, prin crearea unor conexiuni logice indestructibile între considerentele obligatorii și dispozitivul deciziilor, se evită procedeul periculos al „decupării” unor considerente, chiar *obiter dicta*, și al utilizării lor în contexte diferite, acreditând ideea obligativității lor, de natură să creeze insecuritate juridică, prin fundamentarea unor raționamente juridice pe premise false.

Or, în prezenta cauză, Curtea Constituțională a pronunțat o soluție de inadmisibilitate, din rațiuni ce țin de lipsa competenței sale, iar considerentele care susțin acest dispozitiv (fiind, deci, obligatorii) sunt doar cele care explică soluția de inadmisibilitate. În opinia noastră, doar aceste considerente trebuiau să se regăsească în motivarea deciziei.

Amplele considerente cuprinse în aceeași decizie, pe care le-am analizat punctual, și care constată, de fapt, temeinicia criticilor de neconstituționalitate, stabilind obligații ferme în sarcina autorităților publice, excedează dispozitivului, putând avea, cel mult, caracter *obiter dicta*, din perspectiva clasificării doctrinei arătate. În opinia noastră însă, ele nu trebuiau și nu trebuie reținute nici măcar *obiter dicta*, întrucât contrazic, în sine, soluția pronunțată și, astfel, interferează nepermis cu decizia autorităților competente menționate în decizie (Parlamentul/Consiliul Legislativ/Președintele României, după caz). În orice caz, astfel de considerente nu pot avea caracter obligatoriu numai pentru că instanța constituțională a statuat astfel, întrucât însăși instanța constituțională trebuie să se supună Constituției. Observăm în acest sens că, potrivit art. 147 alin. (1) din Constituție, obligația autorităților de punere în acord a normelor cuprinse în legi și ordonanțe în vigoare cu prevederile Constituției, ca urmare a unei decizii a Curții Constituționale, intervine atunci când Curtea admite excepțiile de neconstituționalitate. Ipoteza textului constituțional este foarte clară în această privință: „dispozițiile din legile și ordonanțele în vigoare, precum și cele din regulamente, constatate ca fiind neconstituționale.”

III. Concluzii

Conchizând, prezenta opinie concurentă este în sensul că decizia de inadmisibilitate pronunțată de Curte trebuia să cuprindă doar considerentele care explică soluția de inadmisibilitate, pe care nu le reluăm, întrucât motivarea sub acest aspect este, în opinia noastră, corespunzătoare.

Considerentele suplimentare pe care le-am evidențiat determină o interferență nepermisă (chiar de către Curte prin soluția pronunțată), în competențele altor autorități publice, întrucât stabilesc o conduită a autorităților care s-ar fi susținut printr-un alt dispozitiv decât cel pronunțat. Câtă vreme Curtea constată că nu este competentă nici să stabilească dacă există coerență legislativă (deși, în sine, această concluzie este discutabilă, din perspectiva bogatei jurisprudențe a Curții Constituționale referitoare la principiul securității juridice), nici să interpreteze și să aplice legea, considerentele sale trebuiau să fie circumscrise acestei concluzii, fără a induce, în subsidiar, ideea necesității unei intervenții pentru „corectare” din partea autorităților publice, respectiv o anumită interpretare de către acestea a sintagmei criticate, arogându-și de fapt o competență despre care a afirmat că nu îi aparține. O asemenea interferență este interzisă prin soluția pronunțată, astfel că nu se poate reține vreo obligativitate a acestora.

Aceste considerente nu susțin dispozitivul de inadmisibilitate, deci nu sunt obligatorii. În raport cu distincția pe care am realizat-o la pct. 1 s-ar putea susține o eventuală valoare de *obiter dicta* a considerentelor pe care le-am evidențiat. Nici această teză nu poate fi primită însă, astfel cum am arătat și mai sus. Precizăm în acest sens că nu suntem, *de plano*, împotriva unei „îmbogățiri” a deciziilor Curții Constituționale cu considerente *obiter dicta*, ci pentru o utilizare atentă a acestora, echilibrată, de natură a evidenția cercetarea realizată de Curte, care a condus la elaborarea considerentelor obligatorii ce susțin dispozitivul (de exemplu, diverse puncte de vedere, orientări, explicații doctrinare, de drept comparat, idei, ipoteze). În cauza de față însă, astfel cum sunt redactate, considerentele menționate nu se încadrează nici în această categorie, pentru că excedează zonei ipoteticului, cadru în care s-ar fi putut accepta că exprimă o idee, o ipoteză, o statuare cu caracter general, comună și în alte decizii ale Curții Constituționale. **Cu siguranță însă, considerentele menționate nu au valoare obligatorie, pentru că sunt în flagrantă contradicție cu dispozitivul deciziei, iar, în sine, sunt de natură a conduce la ideea de motivare contradictorie, de natură a slăbi forța și autoritatea deciziei.**

În concluzie, soluția legislativă criticată reprezintă opțiunea legiuitorului, determinată de factori precum cei mai sus enunțați, iar eventualele critici care tind la modificarea acesteia, invocând o pretinsă lipsă de coerență legislativă, excedează competenței Curții Constituționale. Instanțele constituționale, indiferent de rolul pe care îl au sau și-l asumă la un moment dat, mai mult sau mai puțin activ, nu pot deveni evaluatori ai normelor din toate ramurile de drept, pentru a identifica cea mai potrivită soluție la un moment dat pentru o instituție juridică sau alta. Curțile Constituționale nu fac politica legislativă, nu creează legi, ele doar asigură supremația Constituției în limitele competenței date de legiuitorul constituant.

De aceea, orice considerente care tind să acrediteze un alt rol/alte competențe ale Curții Constituționale nu pot fi reținute, iar prezenta opinie concurentă este în sensul eliminării lor din cuprinsul motivării.

Judecător,

dr. Livia Doina Stanciu

OPINIE CONCURRENTĂ

la Decizia Curții Constituționale nr. 392 din 6 iunie 2017*)

Pronunțându-se asupra excepției de neconstituționalitate ridicată în cauză, Curtea Constituțională a decis, cu majoritate de voturi, următoarele:

1. A admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 248 din Codul penal din 1969 sunt constituționale în măsura în care prin sintagma „*indeplinește în mod defectuos*” din cuprinsul acestora se înțelege „*indeplinește prin încălcarea legii*”.

2. **A respins, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 297 alin. (1) din Codul penal.**

3. A respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 13² din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Suntem de acord cu soluția pronunțată de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 392 din 6 iunie 2017, precum și cu motivarea soluțiilor de admitere a excepției de neconstituționalitate a art. 248 din Codul penal din 1969 și, respectiv, de respingere a excepției de neconstituționalitate a art. 13² din Legea nr. 78/2000. **În privința motivării soluției de inadmisibilitate însă, pronunțată cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 297 alin. (1) din Codul penal, formulăm opinie concurrentă. În opinia noastră, motivarea soluției de inadmisibilitate trebuia să se limiteze strict la susținerea dispozitivului, având în vedere regimul juridic al cauzelor de inadmisibilitate, precum și specificul efectelor juridice ale deciziilor Curții Constituționale, astfel cum vom arăta în ceea ce urmează.**

★

I. Regimul juridic al cauzelor de inadmisibilitate cu specială referire la prezenta cauză

1. Aspecte generale

Cauzele de inadmisibilitate sunt motive legale ce împiedică declanșarea sau extinderea procedurii de control al constituționalității legilor. Fie că sunt reglementate expres de lege, fie că sunt stabilite pe cale jurisprudențială, cauzele de inadmisibilitate au caracter imperativ. Ca urmare, Curtea trebuie să procedeze în mod obligatoriu la examinarea admisibilității sesizărilor care îi sunt adresate, ca etapă prealabilă examinării fondului lor, iar în situația în care identifică existența unei astfel de cauze, să procedeze la respingerea sesizării ca inadmisibilă. Aceasta cu atât mai mult atunci când este vorba despre întinderea competenței Curții Constituționale, asupra căreia numai Curtea poate să decidă.

În această privință, **cauzele de inadmisibilitate se constituie într-un veritabil instrument de autolimitare, merit să menținem Curtea Constituțională în granițele rolului său constituțional și să o ferească de orice implicare în dispute străine de realizarea acestuia**¹.

2. Considerente care susțin soluția de inadmisibilitate pronunțată prin prezenta decizie și considerente care excedează dispozitivului pronunțat

În prezenta cauză, Curtea Constituțională a constatat că excepția ridicată în privința art. 297 alin. (1) din Codul penal este inadmisibilă, întrucât, în esență, criticile formulate, în sensul lipsei unei circumstanțieri cu privire la determinarea unui anumit quantum al pagubei ori a unei anumite gravități a vătămării drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane, relevă o „omisiune legislativă” care nu poate fi complinită de Curte, ci de legiuitorul primar sau delegat. Suntem de acord cu această concluzie, care stabilește o delimitare clară de competență între instanța constituțională și legiuitor și care susține soluția de inadmisibilitate pronunțată prin dispozitivul deciziei.

Distinct însă de considerentele care explică lipsa de competență a Curții în raport cu criticile autorului excepției, adică distinct de acele considerente care susțin dispozitivul de inadmisibilitate, **Curtea a mai reținut și alte considerente, la care ne vom referi punctual în continuare, și care, în esență, contrazic dispozitivul deciziei, întrucât stabilesc o obligație de reglementare pentru legiuitor, obligație fără suport în dispozitivul deciziei și, prin urmare, fără suport constituțional. Aceste considerente nu ar fi trebuit să se regăsească în cuprinsul deciziei.**

3. Problematika „omisiunilor legislative” în jurisprudența Curții Constituționale. Efectul constatării, însă numai în considerentele deciziei, a unei „omisiuni legislative”

Avem în vedere aici, în principal, considerentele prin care, constatând o omisiune legislativă, Curtea a instituit obligația legiuitorului „*de a reglementa pragul valoric al pagubei și intensitatea vătămării dreptului sau interesului legitim rezultate din comiterea faptei în cuprinsul normelor penale referitoare la infrațiunea de abuz în serviciu.*” (paragraful 56)

Cu privire la problematica omisiunilor legislative observăm mai întâi că teoria tradițională a curților constituționale în chip de legiuitori negativi a suferit de-a lungul timpului nuanțări, în sensul că, în anumite circumstanțe determinate, curțile constituționale se pot pronunța asupra omisiunilor legislative.

În jurisprudența Curții Constituționale a României s-a cristalizat **distincția între omisiunile legislative care prezintă relevanță constituțională (și care pot fi cenzurate de Curtea Constituțională pe calea controlului de constituționalitate) și cele care nu prezintă o astfel de relevanță (determinând respingerea sesizărilor ca inadmisibile).**

Astfel, într-o seamă de decizii, respingând ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate, Curtea a apreciat că admiterea excepției în raport cu critici care puneau în discuție omisiuni legislative ar echivala cu subrogarea acesteia în sfera de competență a legiuitorului, încălcându-se astfel art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, potrivit căruia instanța de contencios constituțional se pronunță numai asupra

*) Opinie concurrentă la Decizia nr. 392, transmisă de Curtea Constituțională prin Adresa nr. 9.675 din 21 noiembrie 2018 ulterior publicării deciziei în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 504 din 30 iunie 2017.

¹ A se vedea opinii în același sens exprimate de judecători ai Curții Constituționale, de exemplu, prof. univ. dr. Mona-Maria Pivniceru, prof. univ. dr. Tudorel Toader, opinie concurrentă la Decizia Curții Constituționale nr. 548 din 15 iulie 2015.

constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului². De asemenea, Curtea a respins excepții de neconstituționalitate, apreciind că nu au fost formulate veritabile critici de neconstituționalitate, „ci mai degrabă o propunere de lege ferenda, asupra căreia însă Curtea nu se poate pronunța, neavând competența de a modifica dispozițiile de lege supuse controlului de constituționalitate, așa cum prevede art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992”³. Curtea Constituțională „nu are competența de a crea noi norme legale prin completarea unui text deja existent, ci doar să verifice conformitatea normelor existente cu exigențele constituționale și să constate constituționalitatea sau neconstituționalitatea acestora”⁴.

În situația în care însă omisiunea legislativă are relevanță constituțională, respectiv generează un viciu de neconstituționalitate al reglementării, Curtea a procedat la corectarea acestuia, socotind excepția de neconstituționalitate admisibilă și investindu-se în consecință cu soluționarea acesteia. În astfel de situații, Curtea a reținut că, „*chiar dacă [...] este în discuție o omisiune legislativă, Curtea, în virtutea rolului său de garant al supremației Constituției, nu poate ignora viciul de neconstituționalitate existent, deoarece tocmai omisiunea și imprecizia legislativă sunt cele care generează încălcarea dreptului fundamental de acces liber la justiție al persoanelor cărora li se comunică adevărul, potrivit art. 10 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008*”⁵. Cu alt prilej, Curtea a reținut că, „*chiar dacă îmbracă forma unei omisiuni legislative, viciul de neconstituționalitate sesizat nu poate fi ignorat*”, deoarece o atare omisiune este cea care generează, *eo ipso*, încălcarea drepturilor constituționale invocate.⁶

Distincția operată în considerente din perspectiva relevanței constituționale a excepției de neconstituționalitate și, în consecință, a investirii sau nu a Curții Constituționale cu soluționarea pe fond a excepției se reflectă, în mod firesc, și în dispozitiv.

Astfel, **dacă instanța constituțională se socotește incompetentă, soluția pronunțată este de inadmisibilitate**, problematica analizată rămânând la latitudinea legiuitorului și în marja de apreciere a acestuia, evident în limitele Constituției și a legii. **Dacă instanța constituțională se socotește însă competentă, în sensul constatării unei omisiuni legislative cu relevanță constituțională (cazul de față), soluția este de admitere a excepției de neconstituționalitate**, cu consecința obligării legiuitorului de punere în acord a dispozițiilor constatate neconstituționale cu prevederile Constituției, în lumina deciziei Curții, în condițiile art. 147 din Constituție.

În prezenta cauză însă, deși se socotește incompetentă, pronunțând, în consecință, o soluție de inadmisibilitate, Curtea obligă legiuitorul, exclusiv prin considerentele deciziei (paragraful 56), să completeze norma criticată, stabilind expres că „legiuitorul are obligația de a reglementa

pragul valoric al pagubei și intensitatea vătămării dreptului sau interesului legitim rezultate din comiterea faptei în cuprinsul normelor penale referitoare la infracțiunea de abuz în serviciu”. Aceste considerente **nu sunt susținute de dispozitivul de inadmisibilitate, ci ar fi fost susținute, cu efect obligatoriu, printr-un dispozitiv de admitere a excepției de neconstituționalitate.** Numai în situația în care, declarându-se competentă, Curtea ar fi constatat o omisiune legislativă cu relevanță constituțională, așadar ar fi constatat o încălcare a Constituției, ar fi putut reține obligația legiuitorului, **impusă de art. 147 alin. (4) din Constituție (iar nu de Curtea Constituțională)**, de a pune în acord normele neconstituționale cu prevederile Legii fundamentale în sensul precizat de Curte.

Curtea însă se socotește incompetentă, deci respinge excepția, și totuși obligă legiuitorul, doar prin considerente, să modifice legislația în sensul stabilit de Curte, exclusiv prin considerentele reținute. Dată fiind această lipsă de legătură, chiar contradicție între aceste considerente și dispozitiv, considerăm că ele nu ar fi trebuit să se regăsească, în această redactare, în prezenta decizie. **Curtea nu poate impune obligații unor autorități publice câtă vreme ea însăși, în cuprinsul aceleiași decizii, a constatat că nu este competentă să o facă. În orice caz, aceste considerente, care nu se reflectă și deci nu susțin în niciun fel dispozitivul deciziei de inadmisibilitate, nu pot avea caracter obligatoriu.**

**

II. Obligatoritatea erga omnes a deciziilor Curții Constituționale, în unitatea dată de considerentele și dispozitivul acestora

Întrucât motivarea prezentei decizii tinde să acrediteze ideea că obligația nou impusă legiuitorului, în sensul reglementării unui prag valoric al pagubei în cazul infracțiunii de abuz în serviciu, ar izvorî dintr-o precedentă decizie de admitere a unei excepții de neconstituționalitate, respectiv exclusiv dintr-o serie de aprecieri cuprinse în considerentele Deciziei nr. 405 din 15 iunie 2016, socotim că se impun și o serie de precizări referitoare la efectele deciziilor Curții Constituționale.

1. Aspecte de principiu

Potrivit art. 147 alin. (4) din Constituția României: „*Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României. De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor*”.

Într-o jurisprudență constantă, începând cu Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1/1995⁷ Curtea a statuat că puterea de lucru judecat ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, **se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta**⁸.

Referindu-se la obligativitatea, deopotrivă, a considerentelor cuprinse în deciziile sale, Curtea a avut mereu în vedere **în mod evident acele considerente care, în înlănțuirea logicii**

² Decizia nr. 89 din 27 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 349 din 13 mai 2014; a se vedea și Decizia nr. 502 din 7 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 941 din 22 decembrie 2014; Decizia nr. 44 din 17 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 378 din 29 mai 2015; Decizia nr. 130 din 10 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 319 din 11 mai 2015.

³ Decizia nr. 367 din 14 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 502 din 8 iulie 2015.

⁴ Decizia nr. 162 din 24 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 26 mai 2016, a se vedea și Decizia nr. 102 din 25 februarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 396 din 25 mai 2016.

⁵ Decizia nr. 107 din 27 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 318 din 30 aprilie 2014.

⁶ Pe larg, T. Toader, M. Safta, *Ghid de admisibilitate la Curtea Constituțională*, Ed. Hamangiu, 2016.

⁷ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 16 din 26 ianuarie 1995.

⁸ De exemplu, Decizia nr. 196/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 231 din 22 aprilie 2013, Decizia nr. 163/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 4 aprilie 2013, Decizia nr. 102/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 208 din 12 aprilie 2013, Decizia nr. 1.039/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 61 din 29 ianuarie 2013, Decizia nr. 536/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 482 din 7 iulie 2011, Decizia nr. 414/2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 4 mai 2010, Decizia nr. 415/2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 294 din 5 mai 2010.

argumentării, realizează fundamentarea dispozitivului deciziei Curții, pentru că numai despre acelea se poate susține că „sprijină” dispozitivul. Dacă nu ar fi fost/nu ar fi astfel, circumstanțierea respectivă ar fi lipsit.

Prin prezenta decizie, Curtea abandonează toată această jurisprudență, prin afirmarea, în mod expres, a faptului că toate considerentele din cuprinsul unei decizii sunt obligatorii, pentru că toate sprijină dispozitivul acesteia (paragraful 52). **Considerăm că această nouă abordare a Curții este în contradicție cu propria sa jurisprudență și cu însăși logica argumentării unei decizii/hotărâri.**

În acest sens, abordând problematica precedentului judiciar, respectiv a forței obligatorii a acestuia (cum este și cazul deciziilor Curții Constituționale), și **doctrina⁹ subliniază că ar fi greșit să concluzionăm că tot ceea ce conține o decizie are o pondere egală.** Opinia tradițională este că trebuie realizată diferența între *ratio decidendi* al unei hotărâri a instanței, adică parte obligatorie („considerentele care susțin dispozitivul”, în sensul jurisprudenței constante a Curții Constituționale), și *obiter dicta*, adică partea fără caracter obligatoriu, cuprinzând remarci, opinii, aspecte care nu susțin prin ele însele dispozitivul.

Au putere obligatorie și considerentele, atunci când sunt avute în vedere acele considerente în lipsa cărora nu ar fi posibilă înțelegerea dispozitivului hotărârii. Doctrina și practica judiciară au statuat că acest tip de considerente reprezintă considerente decisive, adică acelea care constituie susținerea necesară a dispozitivului, făcând corp comun cu acesta. Cu alte cuvinte, sunt obligatorii considerentele unei hotărâri judecătorești care constituie susținerea necesară a dispozitivului, făcând corp comun cu acesta, iar nu cele care excedează acestui dispozitiv, cu atât mai puțin cele care, precum în prezenta decizie, îl contrazic.

Noua orientare a Curții pare să fi apărut din necesitatea acreditării caracterului obligatoriu al unor idei/aprecieri/considerații exprimate în Decizia nr. 405/2016, care însă nu se află în conexiune logică cu dispozitivul acelei decizii, nu se reflectă în acesta și deci nu îl „susțin”, în sensul jurisprudenței constante a Curții, curmată, practic, prin prezenta decizie, astfel cum vom arăta în cele ce urmează.

2. Efectele Deciziei nr. 405 din 15 iunie 2016. Prezentarea dispozitivului și a considerentelor acesteia — *ratio decidendi* și *obiter dicta*

În cauza soluționată prin Decizia nr. 405/2016 și care a vizat tot incriminarea infracțiunii de abuz în serviciu, Curtea a analizat alte critici decât cele din prezenta cauză, critici care, în esență, au vizat lipsa de previzibilitate și accesibilitate a dispozițiilor criticate, respectiv faptul că acestea „au un caracter ambiguu, existând posibilitatea reglementării cu privire la conduita funcționarului și de către o autoritate, alta decât cea legislativă”. (paragraful 11) În opinia autorilor acelei excepții de neconstituționalitate, „legiuitorul a stabilit o incriminare ce are un caracter general, astfel că acțiunile sau inacțiunile raportate la activitățile pe care le desfășoară funcționarul pot fi menționate în dispozițiile altor acte normative decât legea penală (nedeterminate), în fișa postului sau pot fi situații de fapt, nereglementate în scris” (paragraful 11).

Examinând aceste susțineri și normele constituționale invocate, Curtea a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 246 din Codul penal din 1969 și ale art. 297 alin. (1) din Codul penal sunt constituționale în măsura în care prin sintagma „îndeplinește în mod defectuos” din cuprinsul acestora se înțelege „îndeplinește prin încălcarea

legii”. Curtea a explicat și ce înseamnă „lege” în sensul dispozitivului pronunțat (paragraful 62). În mod evident, considerentele care susțin acest dispozitiv sunt obligatorii, constituind *ratio decidendi*.

În context, Curtea a exprimat și o serie de considerente care excedează dispozitivului, cuprinse în paragrafele 68—79, referitoare la politica penală a legiuitorului, conchizând în privința acestora, în paragraful 80, după cum urmează: „în concluzie, Curtea reține că sarcina aplicării principiului «ultima ratio» revine, pe de-o parte, legiuitorului, iar, pe de altă parte, organelor judiciare chemate să aplice legea. Astfel, Curtea apreciază că responsabilitatea de a reglementa și aplica, în acord cu principiul anterior menționat, prevederile privind «abuzul în serviciu» ține atât de autoritatea legiuitoare primară/delegată (Parlament/Guvern), cât și de organele judiciare — Ministerul Public și instanțele judecătorești —, indiferent dacă subiectul activ este acuzat conform unor reguli speciale de acuzare sau unor proceduri penale ordinare.” Este un considerent de principiu, corect în mod neîndoielnic, dar care apare ca fiind *obiter dicta*, neavând legătură nici cu criticile formulate în acea cauză și nici cu dispozitivul aceleiași decizii, de constatare a neconstituționalității textului criticat în măsura în care prin sintagma „îndeplinește în mod defectuos” din cuprinsul acestora se înțelege „îndeplinește prin încălcarea legii”.

Prin prezenta decizie se acreditează însă ideea caracterului obligatoriu al aprecierilor referitoare la sarcina aplicării principiului „ultima ratio”, cuprinse în Decizia nr. 405/2016, și, mai mult, relevând, prin prisma acestora, o „omisiune legislativă” (despre care Curtea însă nu a vorbit niciun moment în acea decizie), se impune concluzia surprinzătoare a unei „obligații” pentru legiuitor. Practic, **Curtea se substituie Parlamentului și, bazându-se pe considerente de principiu ale unei decizii de admitere căreia îi atribuie un alt sens, reconfigurează reglementarea infracțiunii de abuz în serviciu.** Dacă anterior Parlamentului i se oferise un cadru, repere de ordin constituțional care să jaloneze opțiunile de politică penală ale legiuitorului, în prezenta decizie Curtea transformă acest cadru într-o singură opțiune: obligația Parlamentului de a stabili un prag valoric în cazul infracțiunii de abuz în serviciu.

Se poate lesne constata că se adaugă astfel la considerentele Deciziei nr. 405/2016, în sensul reinterpretării unor aprecieri cuprinse în considerentele acesteia și convertirea lor, cu încălcarea competenței Curții Constituționale, într-o obligație pentru legiuitor. Această obligație nu are însă niciun suport constituțional, pentru că nu este susținută de niciun dispozitiv de admitere a excepției de neconstituționalitate — nici cel al Deciziei nr. 405/2016, care privește o cu totul altă problematică, și nici cel al prezentei decizii, câtă vreme soluția este de inadmisibilitate.

III. Concluzii

Conchizând, prezenta opinie concurrentă este în sensul că **decizia de inadmisibilitate pronunțată de Curte trebuia să cuprindă doar considerentele care explică soluția de inadmisibilitate, respectiv lipsa de competență a Curții Constituționale, care nu se poate substitui legiuitorului primar sau delegat.**

Considerentele suplimentare pe care le-am evidențiat determină o interferență nepermisă (chiar de către Curte prin soluția pronunțată), în competențele altor autorități publice, întrucât stabilesc o conduită a autorităților care s-ar fi

⁹ Ian McLeod, *Ratio Decidendi and Obiter Dictum*, **Macmillan Law Masters** pp 137—152, https://link.springer.com/chapter/10.1007%2F978-1-349-14289-7_10

susținut printr-un alt dispozitiv decât cel pronunțat. Câtă vreme Curtea constată că nu este competentă să „corecteze” norma criticată, considerentele sale trebuiau să fie circumscrise acestei concluzii, fără a stabili o obligație pentru legiuitor de a reglementa într-un anume sens infracțiunea de abuz în serviciu. **O asemenea interferență este interzisă prin soluția pronunțată, astfel că nu se poate reține vreo obligativitate a considerentelor care o consacră.**

Cum aceste considerente nu susțin dispozitivul de inadmisibilitate, nu sunt obligatorii. În raport cu distincția pe care am realizat-o, s-ar putea susține o eventuală valoare de *obiter dicta* a considerentelor pe care le-am evidențiat și deplina libertate a legiuitorului de a reglementa sau nu un prag valoric. Reținem însă și **flagranta contradicție cu dispozitivul deciziei, iar, în sine, ideea de motivare contradictorie, de natură a slăbi forța și autoritatea deciziei.** De principiu, ținând seama de faptul că deciziile Curții Constituționale se adresează tuturor destinatarilor normelor juridice, indiferent de pregătirea juridică, la pronunțarea și redactarea oricărei decizii este necesar ca instanța de contencios constituțional să realizeze o cât mai clară „legătură” între considerente și dispozitiv. Curtea trebuie să se poziționeze, deopotrivă, în postura destinatarilor deciziei, cerințele de claritate și precizie, pe care însăși Curtea le-a dezvoltat în aplicarea principiului securității juridice, fiindu-i deopotrivă aplicabile. Motivarea clară, accesibilă, coerența și

logica argumentării, înlănțuirea considerentelor care susțin dispozitivul și care devin, deopotrivă cu acesta, obligatorii — sunt imperative pe care Curtea trebuie să le aibă în vedere, pentru a evita situații în care chiar actele sale să devină subiect de interpretări divergente. În plus, prin crearea unor conexiuni logice indestructibile între considerentele obligatorii și dispozitivul deciziilor, se evită procedeul periculos al „decupării” unor considerente și al utilizării lor în contexte diferite, acreditând ideea obligativității lor, de natură să creeze insecuritate juridică, prin fundamentarea unor raționamente juridice pe premise false.

În concluzie, soluția legislativă criticată reprezintă opțiunea legiuitorului, iar eventualele critici care tind la modificarea acesteia, invocând o omisiune legislativă, excedează competenței Curții Constituționale. Instanțele constituționale, indiferent de rolul pe care îl au sau și-l asumă la un moment dat, mai mult sau mai puțin activ, nu pot deveni legiuitori. Curțile Constituționale nu fac politica legislativă, nu creează legi, ele doar asigură supremația Constituției în limitele competenței date de legiuitorul constituant.

De aceea, orice considerente care tind să acrediteze un alt rol/alte competențe al/ale Curții Constituționale nu pot fi reținute, iar prezenta opinie concurentă este în sensul eliminării lor din cuprinsul motivării.

Judecător,
dr. Livia Doina Stanciu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

ORDIN

pentru instituirea unor măsuri privind pregătirea personalului Ministerului Afacerilor Interne cu drept de conducere a autovehiculelor cu regim de circulație prioritară și pentru conducerea unor categorii de autovehicule de serviciu aflate în folosința instituției, precum și pentru modificarea Normativului privind asigurarea tehnică de autovehicule a structurilor Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Ordinul ministrului internelor și reformei administrative nr. 599/2008

Având în vedere prevederile art. 32 alin. (2) lit. a) și b) și ale art. 61 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și prevederile referitoare la pregătirea de specialitate din cuprinsul Normativului privind asigurarea tehnică de autovehicule a structurilor Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Ordinul ministrului internelor și reformei administrative nr. 599/2008, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul art. 7 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, aprobată cu modificări prin Legea nr. 15/2008, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul afacerilor interne emite următorul ordin:

Art. 1. — Prezentul ordin are ca scop stabilirea cadrului general de organizare a pregătirii specifice a personalului Ministerului Afacerilor Interne, denumit în continuare *MAI*, în vederea formării sau, după caz, menținerii competențelor necesare conducerii autovehiculelor cu regim de circulație prioritară aflate în folosința structurilor MAI, pentru deplasarea la acțiuni de intervenție sau în misiuni care au caracter de urgență, precum și pentru conducerea unor categorii de autovehicule de serviciu.

Art. 2. — (1) Personalul MAI care conduce autovehicule cu regim de circulație prioritară aflate în folosința structurilor MAI, pentru care legea prevede deținerea unui permis de conducere din categoria B, efectuează pregătire specifică, corespunzător categoriei de misiuni și activități desfășurate de structura din care face parte.

(2) Pregătirea specifică se realizează prin programe de pregătire în mod diferențiat, pe două niveluri, după cum urmează:

a) nivelul I — parcurgerea unui program de pregătire pentru personalul care conduce în mod ocazional autovehicule cu regim de circulație prioritară, în vederea îndeplinirii unor activități sau misiuni specifice;

b) nivelul II — parcurgerea unui program de pregătire pentru personalul care conduce în mod frecvent autovehicule cu regim de circulație prioritară, în vederea îndeplinirii unor misiuni de însoțire și a unor activități sau misiuni specifice.

(3) Programul de pregătire prevăzut la alin. (2) lit. a) poate fi parcurs și de personalul MAI care nu conduce autovehicule cu regim de circulație prioritară, dar care conduce în mod frecvent autovehicule aflate în folosința MAI în vederea îndeplinirii unor misiuni care au caracter de urgență ori care deservește autovehicule de serviciu ale conducerii/comenzii unităților MAI.

(4) Șeful nemijlocit stabilește pentru personalul din subordine perioada/perioadele în care acesta poate fi programat pentru parcurgerea programului de pregătire, cu aprobarea șefului ierarhic superior. În cazul personalului care conduce autovehicule cu regim de circulație prioritară, șeful nemijlocit propune și nivelul la care este necesar să fie realizată pregătirea specifică a personalului din subordine.

(5) Programul de pregătire specifică se parcurge la un interval de maximum 5 ani.

(6) La finalul programului de pregătire, corespunzător fiecărui nivel, personalului MAI i se eliberează o adeverință de participare.

Art. 3. — (1) Planificarea personalului pentru parcurgerea programelor de pregătire se realizează de către compartimentele de resurse umane ale unităților MAI, în limita numărului de locuri disponibile, în condițiile art. 2 alin. (4) și (5).

(2) Compartimentele de resurse umane ale unităților MAI țin evidența personalului care a parcurs programele de pregătire prevăzute la art. 2 alin. (2).

Art. 4. — Pentru pregătirea personalului MAI care conduce autovehicule cu regim de circulație prioritară care au caracteristici tehnice și particularități constructive speciale, pentru care legea prevede deținerea unui permis de conducere din categoriile C1, C, D1, D, BE, C1E, CE, D1E și DE, inspectoratele generale/similare organizează programe de pregătire specifică, adecvate necesităților operative identificate la nivelul acestora.

Art. 5. — (1) Programele de pregătire prevăzute la art. 2 alin. (2) și art. 4 cuprind un modul teoretic și unul practic.

(2) Modulul teoretic poate fi parcurs la zi, la distanță/on-line sau la forma cu frecvență redusă.

(3) Modulul practic poate fi parcurs numai după parcurgerea modulului teoretic.

(4) Nivelul I al programului de pregătire specifică se centrează pe conducerea defensivă și cuprinde cel puțin următoarele teme: atitudinea la volan, pregătirea deplasării, deplasarea, aderența, accelerarea și frânarea, inerția, sisteme de siguranță, derapajul controlat, tehnici de conducere defensivă, practici periculoase la volan, proceduri în caz de accident, deplasarea în coloană oficială.

(5) Nivelul II al programului de pregătire specifică se centrează pe conducerea sportivă/pilotajul în raport cu misiunile specifice ale MAI și cuprinde cel puțin următoarele teme: misiuni de însoțire, tehnica negocierii corecte a virajului, menținerea autovehiculului pe traiectoria corectă la viteză crescută, frânarea de urgență la limită — cu și fără ABS, exerciții de îndemânare specifice.

(6) Programele de pregătire prevăzute la art. 2 alin. (2) se elaborează de către Inspectoratul General al Poliției Române, după consultarea Departamentului pentru Situații de Urgență, Inspectoratului General al Jandarmeriei Române, Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, Direcției Generale de Protecție Internă, Direcției generale anticorupție și Direcției generale logistice, în termen de 1 an de la intrarea în vigoare a prezentului ordin.

(7) Programele de pregătire prevăzute la art. 4 se elaborează de către Direcția generală logistică, împreună cu Direcția asigurare logistică integrată și cu Direcția rutieră din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române, în colaborare cu inspectoratul general/similar beneficiar, în termen de 1 an de la intrarea în vigoare a prezentului ordin.

(8) Anual, după consultarea structurilor beneficiare și a personalului participant, se reanalizează programele de pregătire prevăzute la art. 2 alin. (2) și art. 4 și, dacă este cazul, se revizuiesc.

(9) Inspectoratul General al Poliției Române prin Direcția rutieră elaborează, periodic, analize privind cauzele care au condus la implicarea personalului MAI, pe timpul exercitării atribuțiilor de serviciu, în accidente rutiere, precum și recomandări privind luarea unor măsuri de prevenire a producerii unor asemenea accidente, în vederea utilizării acestora în procesul de elaborare și, după caz, revizuire a programelor de pregătire prevăzute la art. 2 alin. (2) și art. 4.

Art. 6. — (1) Inspectoratul General al Poliției Române, Departamentul pentru Situații de Urgență, Inspectoratul General al Jandarmeriei Române, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Direcția Generală de Protecție Internă și Direcția generală anticorupție, sub coordonarea Direcției generale logistice și Direcției generale management resurse umane, elaborează în comun un plan de măsuri privind crearea capacității operaționale pentru punerea în aplicare a prevederilor prezentului ordin.

(2) Planul de măsuri are ca scop identificarea și stabilirea, la nivelul unităților centrale și teritoriale, a spațiilor de pregătire, precum și a resurselor umane, materiale și tehnice necesare.

(3) Pentru formarea unui corp de instructori, structurile MAI prevăzute la alin. (1) desfășoară acțiuni de cooperare cu instituții/centre specializate de formare profesională din România sau din alte state, în condițiile legii.

(4) Instituțiile prevăzute la alin. (1) operaționalizează, în comun, sistemul de pregătire într-un termen de 1 an de la data intrării în vigoare a prezentului ordin.

(5) După operaționalizarea sistemului de pregătire, parcurgerea programelor de pregătire se realizează etapizat, în funcție de prioritățile identificate, capacitățile și resursele alocate în acest scop, în baza unor planuri elaborate anual la nivelul fiecărei structuri, cu termene și responsabilități concrete.

Art. 7. — Conducătorii structurilor MAI răspund de asigurarea pregătirii specifice, precum și de cunoașterea și aplicarea întocmai de către personalul din subordine a prevederilor prezentului ordin.

Art. 8. — Normativul privind asigurarea tehnică de autovehicule a structurilor Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Ordinul ministrului internelor și reformei administrative nr. 599/2008, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 803 și 803 bis din 2 decembrie 2008, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 17 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 17. — Perfecționarea pregătirii de specialitate se realizează teoretic și practic prin cursuri și alte programe de pregătire, simpozioane în cadrul unităților proprii sau al celor specializate, vizite de documentare la diferite firme care au oferte în domeniu, vizite de documentare la târguri și expoziții interne și internaționale și prin studiu individual.”

2. La articolul 85, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) În raport cu nevoile muncii, pot primi dreptul de a conduce autovehiculele din dotare și alte categorii de personal, prin nominalizare în dispoziția/ordinul de zi al conducătorului unității, la propunerea șefului nemijlocit.”

3. La articolul 86, alineatul (1) litera b) și alineatele (3) și (5) se abrogă.

Art. 9. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin, Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 1.116/2005 privind instituirea unor măsuri pentru prevenirea accidentelor rutiere în care sunt implicate autovehiculele Ministerului Afacerilor Interne*) se abrogă.

Art. 10. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul afacerilor interne,
Carmen Daniela Dan

București, 14 noiembrie 2018.
Nr. 128.

*) Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 1.116/2005 nu a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, deoarece avea ca obiect reglementări din sectorul de apărare a țării și securitate națională.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

ORDIN

pentru abrogarea Ordinului ministrului administrației și internelor nr. 504/2003 privind examinarea medicală și testarea psihologică a conducătorilor de autovehicule cu atestat profesional (similari) angajați în Ministerul Afacerilor Interne

În temeiul art. 7 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, aprobată cu modificări prin Legea nr. 15/2008, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul afacerilor interne emite următorul ordin:

Art. 1. — Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 504/2003 privind examinarea medicală și testarea psihologică a conducătorilor de autovehicule cu atestat profesional (similari) angajați în Ministerul Afacerilor Interne¹ se abrogă.

Art. 2. — Structurile Ministerului Afacerilor Interne vor lua măsurile necesare pentru ca examinările medicale ale conducătorilor autovehiculelor Ministerului Afacerilor Interne să

se realizeze în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale Hotărârii Guvernului nr. 355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul afacerilor interne,
Carmen Daniela Dan

București, 14 noiembrie 2018.
Nr. 129.

¹ Ordinul ministrului administrației și internelor nr. 504/2003 privind examinarea medicală și testarea psihologică a conducătorilor de autovehicule cu atestat profesional (similari) angajați în Ministerul Afacerilor Interne nu a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, deoarece are ca obiect reglementări din sectorul național de apărare, ordine publică și siguranță națională.

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2019 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2019 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

